Jaargang 108. Dingsdag, 9 October 1849. No. 81.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Deze Courant wordt uitgegeven des Dingsdags *en* Vrijdags. *De abonnements-prijs voor den jaargang* 1849 *is f* 8—32, *en franco per post f* 9—62; *per kwartaal f* 2—08 *en per post f* 2—40½.

AANBESTEDING.

Op VRIJDAG, den 12den October des jaars 1849, des morgens te elf uur, zal, onder nadere approbatie, door den STAATSRAAD, GOUVERNEUR der *Provincie Groningen*, of, bij deszelfs absentie, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, en in bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste district, aan het locaal van het Gouvernement te *Groningen*, worden aanbesteed:

Het bouwen van eene verdieping met cellen op den zuidervleugel van het bestaande Huis van Burgerlijke en Militaire Verzekering te Groningen, *met de leverantie van alle daartoe benoodigde materialen.*

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

Het bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Justitie te *'s Gravenhage*, en aan dat van het Gouvernement der provincie *Groningen*, ter lezing liggen te *'s Gravenhage* in de voornaamste logementen; te *Groningen* in den Doelen, bij de kasteleins VAN DER LAAN, TEN HAVE, en Erven EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts in het Blaauwe Paard, bij den kastelein VISSERS, in de Zon; bij den kastelein RASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en bij den kastelein BRUINS, buiten de Apoort; bij den kastelein VAN WARTUM, buiten de Steentilpoort, en bij den kastelein TIESSEN, bij de Ebbingepoort; te *Winsum* bij de weduwe WIERSEMA; te *Onderdendam*, in het Gemeentehuis; te *Appingedam* bij de kasteleins HOEKSTRA en VAN DER BOOGH; te *Delfzijl*, bij de wedw. WEITS; te *Winschoten*, bij den kastelein WISSEMAN; te *Nieuwe Schans*, bij den kastelein SMIT; en te *Zuidhorn*, bij de wedw. OSSENTJUK.

Zullende de aanwijzing in *loco* plaats hebben den vierden dag vóór de aanbesteding en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij de heeren Hoofd-Ingenieur en Ingenieur te *Groningen*.

De Staatraad, Gouverneur voornoemd: RENGERS.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen*, in aanmerking nemende, dat, ingevolge kennisgeving van de PLAATSELIJKE COMMISSIE van GENEESKUNDIG TOEVOORZIGT, de **CHOLERA** in deze Stad heeft OPGEHOUDEN te HEERSCHEN, brengen, overeenkomstig de MAGTIGING door den RAAD, bij het slot van het Besluit van den 4den Julij l.l., no. 5, verleend, ter kennis van degenen, wie zulks aangaat, dat de WERKING van dat BESLUIT, te rekenen van en met MAANDAG, den 15den dezer maand, wordt opgeheven, en dat diensvolgens geene VERPLEGING van ZIEKEN, hetzij binnen, hetzij buiten het STADS ZIEKENHUIS, meer **voor rekening van de Stad** zal plaats hebben, maar volgens den gewonen regel zal geschieden ten KOSTE van de betrokken DIAKENIËN, met uitzondering van die CHOLERA-LIJDERS, die op dat tijdstip nog onder behandeling zijn.

En opdat deze Notificatie kome ter kennis van een' ieder, zal dezelve worden gedrukt en in de *Groninger Courant* geplaatst.

Gedaan te *Groningen*, den 8sten October 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: L. B. LOHMAN.

De **BETAALMEESTER** in het Arrondissement *Groningen* geeft kennis, dat ten zijne Kantore betaalbaar zijn de **PENSIOENEN TEN LASTE VAN DEN STAAT**, voor de derde drie Maanden 1849.

GRONINGEN, 5 October 1849. RENGERS.

TURKIJE.

Ernstig verschil tusschen Rusland en Oostenrijk, en Turkije.

[*Bijzondere mededeeling.*]. Aan een staatkundig overzigt, gedagteekend Konstantinopel den 19den September, ontleenen wij de volgende bijzonderheden:

„De staatkundige horizont alhier begint meer en meer duister te worden. Rusland, in overeenstemming met Oostenrijk, heeft in den persoon van den vorst *Radzivill* een' buitengewonen gezant herwaarts gezonden, die van de Porte de uitlevering der Hongaarsche en Poolsche vlugtelingen, die in Widdin leven, eischte. — Na lang heen en wederspreken, stelde de vorst het ultimatum: *óf* uitlevering der vlugtelingen, — *óf* oorlog met Rusland en Oostenrijk. Het veelbeteekenend antwoord van de Porte volgde op den 17den en luidde: „Eerder zal de Koran verscheurd worden, eer de uitlevering zal plaats vinden; de Hongaren en Polen zijn met passen van bevriende volkeren, n.l. van Engeland en Frankrijk, in Turkije gekomen, en er bestaat alzoo geene reden de zoodanigen af te wijzen, veel minder ze uit te leveren; zoo iets is in Turkije nimmer geschied en zal ook nimmer geschieden."

Dit krachtig antwoord, hetwelk verkregen werd door de verklaring van den grootvizier, n.l. „dat hij dadelijk zijn ambt en orden zoude nederleggen, indien de uitlevering, die eene beleediging voor de Porte was, plaats vond," — als ook het oproepen van de landweer en het zamentrekken van eene groote massa troepen in de nabijheid der hoofdstad, bewerkte het spoedig vertrek van den vorst *Radzivill*. Hem volgde een Turksche koerier met het bovengenoemd ultimatum naar Warschau, voor den Keizer van Rusland. De Oostenrijksche als ook de Russische kanselarij zijn sedert gisteren morgen gesloten, en gisteren avond bragt de telegraaf het berigt, dat de Engelsche, Fransche en Amerikaansche vloot in de Dardanellen was aangekomen [?].

Sterke patrouilles doorkruisen de stad, dewijl men voor een' opstand der *Grieken*, die het met Rusland houden, vreest. — Een brief van *Kossuth* aan een' vriend alhier, die gisteren per koerier hier aankwam, prijst [zeer natuurlijk!] de handelwijs der Turken zeer. Er zijn 6000 Hongaren en Polen in Widdin, die allen het gewone soldij van den Turkschen Pacha uitbetaald krijgen: onder deze bevinden zich *Kossuth*, *Dembinski*, *Bem*, enz. Hij schrijft tevens, dat zij nog langeren tijd te Widdin zullen blijven, en dat zij, zoo van verblijf mogten veranderen, niet naar Konstantinopel zullen komen, maar waarschijnlijk naar Adrianopel of eene andere kleine stad van Turkije."

NASCHRIFT 's middags te 3 uur. „Zoo even heeft de graaf *Stürmer* (de Oostenrijksche gezant) aan de hoeken der straten plakkaten laten aanplakken, die bekend maken, „dat sedert Maandag (17 Sept.) de diplomatische betrekkingen tusschen Oostenrijk, Rusland en de Porte opgehouden hebben." De opgewondenheid is hier zeer groot."

De staat van zaken in Turkije is dus nog steeds vrij bedenkelijk. Ieder echter ziet de zaken niet even donker in.

De Londensche *Globe*, b. v., welk blad als het orgaan van het *Foreign-Office* te boek staat, deelt niet in het gevoelen van zoo vele bladen, welke meenen, „dat een oorlog wegens de vermelde verwikkelingen *onvermijdelijk* is," en zegt: „Aannemende, dat Rusland, zoo als velen zeggen, een voorwendsel gezocht heeft om het Ottomanische Keizerrijk te kunnen aanranden, is het vermoedelijk, dat het de tegenwoordige omstandigheden, waarin Europa verkeert, gunstig voor zijn oogmerk vindt; maar het staat te bewijzen, of op dit oogenblik de *geest* van Europa beter is dan op een' anderen tijd. De zwakheid van de tegenpartij neemt het principe niet weg. De Czaar heeft niet meer regt om een nieuw volkenregt der wereld op te dringen dan de heer *de Lamartine*. De onafhankelijkheid van het Ottomannische Keizerrijk is erkend en gewaarborgd door alle Europesche magten, en het is te veel van hare zachtheid gevergd, om te eischen, dat zij in die oneer zoude instemmen."

Met betrekking tot de Turksche aangelegenheden stelt men in Londen algemeen veel vertrouwen in sir *Stratford Canning* (den Engelschen ambassadeur bij de Porte), wiens gedrag hoogelijk goedgekeurd wordt en die ten volle bekend is met het Russische stelsel van staatkunde. — In geval van dadelijkheden, zou echter de in de Bosphorus aanwezige Engelsche vloot verre weg de minderheid bezitten tegenover die, welke in korten tijd door Rusland bijeengebragt kan worden.

[De Britsche vloot in de Middellandsche zee, onder den admiraal *Parker*, bestaat thans uit de volgende schepen: *Caledonia* van 120, *Howe* van 110, *Queen* van 110, *Prins Regent* van 90, *Bellerophon* van 84, *Powerful* van 84 en *Vengeance* van 80 stukken, benevens het fregat *Thetis*, en eenige stoomschepen en kleinere vaartuigen.]

Maar bij dat alles moet men wel bedenken, dat Engeland nog nimmer in het Oosten *gewapenderhand* is tusschen beide getreden, dan wanneer het Rusland *ter zijde* stond, en dat Engeland nog niet anders tegen Rusland gestreden heeft dan met protesten. Het heeft geprotesteerd aan de Pruth, aan de Donau, op den Balkan en binnen de muren van Konstantinopel. 't Is wel te vermoeden dat het ook nu weder ernstig protesteren zal uit naam der menschelijkheid; maar dat Engeland het zwaard zal trekken ter verdediging van den Sultan; dat zwaard, 't welk het leger te Konstantinopel ontscheepte, — *daartoe behoort een sterk geloof.*

[*Nadere berigten.*] De ministeriële Berlijnsche *Constitutionnelle Correspondenz* van den 3den October behelst het volgende: „Heden is alhier uit Weenen de officiële tijding ontvangen van het vertrek des vorsten *von Radzivill* uit Konstantinopel, en van het voorloopig afbreken van het diplomatiek verkeer met de Porte van den kant der Oostenrijksche en Russische gezanten.

„Wij kunnen met betrekking tot de verwikkelingen, welke aldaar schijnen te ontstaan, nog mededeelen, dat een Engelsch smaldeel van zes oorlogsschepen reeds van Maltha uitgezeild was en naar de Levant koers gezet had. Intusschen schijnt hier meer een toevallige zamenloop van omstandigheden plaats te hebben, daar bij het vertrek van het smaldeel te Maltha onmogelijk reeds instructiën konden ontvangen zijn, regtstreeks betrekking hebbende op de bedoelde verwikkelingen in Konstantinopel."

— Te Londen is den 2den dezer eene buitengewone bijeenkomst van den kabinetsraad gehouden, die ruim drie uren geduurd heeft, en waaraan bijna al de ministers hebben deelgenomen. Men vooronderstelde algemeen dat de ministers zich daarin hadden bezig gehouden met het tusschen Turkije en Oostenrijk en Rusland ontstane verschil omtrent de uitlevering der naar Turkije gevlugte Hongaarsche en Poolsche hoofden van den opstand in Hongarije.

[Het tusschen Rusland en Turkije gerezen geschil heeft in Engeland dieper indruk gemaakt dan ergens elders. Zoowel de *Morning Chronicle*, die bijna absolutistisch is, wanneer het de politiek van het vasteland geldt, als de radicale *Daily News*; zoowel de *Morning Post*, die onder alle omstandigheden de Russische politiek verdedigt, als de *Sun*, die het orgaan is van de heethoofdige liberale partij, — kortom de geheele drukpers, zij moge dan zijn conservatief als de *Times*, protectionistisch als de *Morning Herald* of ministerieël als de *Globe*, — allen verklaren zich met eene kracht, die de moraliteit van de openbare meening eer aandoet, tegen de onverbiddelijke wreedheid van Rusland, dat zijne eigene grenzen wel zou willen overschrijden, om tot zelfs op vreemden grond de geheiligde regten te gaan schenden, van de gastvrijheid, van die deugd, die door de onbeschaafdste volkeren geëerbiedigd en beoefend wordt. Voor het oogenblik zijn alle partijkwestiën op den achtergrond geschoven, nu deze kwestie van eer en moraliteit aan de orde van den dag is.]

De Engelsche consul te Belgrado heeft eene schriftelijke lijst opgemaakt van die Hongaarsche vlugtelingen, welke te Widdin tot de Mahomedaansche Godsdienst zijn overgegaan. Men herinnert zich, dat, volgens de bestaande traktaten, die vlugtelingen, welke in Turkije het aldaar heerschende geloof omhelzen, voor elke uitlevering bevrijd en onder onmiddellijke bescherming des Sultans staan. Op die lijst komen de namen van vele edelen voor. — Of het Islamismus op deze wijze vele warme en geloovige voorstanders gewonnen heeft, is twijfelachtig!

— Volgens de Weener *Lloyd* wordt een gedeelte der Oostenrijksche vloot tot eenen langdurigen togt uitgerust — men zegt naar de Dardanellen.

— Ook te Weenen spreekt men reeds van een' Engelsch-Turkschen oorlog tegen Rusland en Oostenrijk, maar de ligtgeloovigste politieke dilettant kan het niet tot het geloof brengen, dat Oostenrijk zich met Rusland tegen het Oosten zou vereenigen.

„En inderdaad, de Russische staatkunde moet fijn zijn, — schrijft iemand uit Weenen, — als zij tot loon voor hare interventie zulk eene alliantie kon verwerven. *Metternich* zou te Londen verwonderd de handen ineen slaan, als hij hoorde, dat Oostenrijk en Rusland te zamen den handschoen aan Turkije toewierpen en Oostenrijk met eigen hand den Noordschen kolossus hielp, om zijne eigene toekomst te bederven. Het is niet te denken, dat het tot dit uiterste komt, want de Poolsche vlugtelingen zullen — terwijl de diplomatie veel praat en schrijft — wel naar Engeland ontsnappen, maar Oostenrijk moet er zelfs voor waken, dat er niet in het minst aan de onafhankelijkheid van Turkije getornd wordt."

Ofschoon de Turken op den bijstand en de sympathie van het beschaafde Europa rekenen, vertrouwen zij echter niet blindelings op de mogelijkheden en het noodlot; integendeel bereiden zij zich ijverig voor op alle eventualiteiten. Alle beschikbare troepen zijn naar de grenzen gezonden; het leger van Rumelie, sterk 40,000 man, heeft last ontvangen zich gereed te houden, ten einde op het eerste bevel te kunnen marscheren; en bovendien zijn de provinciale militiën opgeroepen. De kasteelen aan den Bosphorus worden versterkt; het grootste gedeelte der vloot is uitgerust en bemand en kan binnen eenige uren het anker bij de Zwarte Zee werpen om den ingang tot den Bosphorus te verdedigen. Ook is het Turksche gouvernement niet ontbloot van de zenuw des oorlogs; de minister van financiën is namelijk in staat om 40 millioen piasters ter beschikking te stellen van den minister van oorlog; de sultan heeft eene gelijke som uit zijne eigen middelen aangeboden, en men verzekert, dat de moskeeën van Konstantinopel, die ontzaggelijke schatten bezitten, bereid zijn tot het brengen der grootste offers, om het gouvernement te ondersteunen in eene kwestie, die door alle vrome Muzelmannen beschouwd wordt als eene kwestie nopens een godsdienstig beginsel.

[Ons is gebleken, dat de traktaten in deze aangelegenheid *voor* de Russisch-Oostenrijksche vordering spreken. Want er staat in artikel IX van het *Karlowitzer* traktaat, in artikel XIV van het *Passarowitser* en in artikel XVIII van het *Belgrader*: „dat rustverstoorders, oproermakers en malcontenten van het eene gedeelte bij het andere noch opneming noch bescherming zullen vinden; ja, dat zij zullen gestraft worden, op welk gebied men hen ook aantreffe, en dat, indien zij zich ergens schuil houden, men hunne schuilplaats moet opsporen en daarvan aan hunne overheden kennis geven, ten einde zij naar verdienste kunnen gestraft worden." — In het Russisch-Turksch vredesverdrag van *Kudschuk-Kainardschi*, artikel III, staat eveneens uitdrukkelijk: „zoodanige oproermakers moeten terstond uitgeleverd of ten minste uit de staten van dat gedeelte, werwaarts zij gevlugt waren, verdreven worden."]

ITALIË.

Het Weener ministeriële dagblad van Lloyd laat zich omtrent het zoo veel geruchts makende Pauselijk manifest aldus uit: „Zoo is dan het vraagstuk, hetwelk de Europesche drukpers en diplomatie zoo lang heeft bezig gehouden, eindelijk opgelost. In sommige der Italiaansche Staten zal het volk nog eenigen tijd constitutioneele instellingen moeten derven.

„Na het eindigen van eenen burgeroorlog, na het onderdrukken van eenen opstand tegen den wettigen vorst, is het in den regel niet mogelijk de wetgevende magt toe te vertrouwen aan hen, die zoo even eerst de wapenen uit de handen gelegd hebben. Wij zouden het zeer redelijk gevonden hebben, indien de Paus aan zijne onderdanen eene constitutie beloofd, maar het in werking brengen daarvan afhankelijk gesteld had van het algeheele herstel der rust in het land. Een voorloopige toestand van verlicht despotismus zou in de Pauselijke Staten onvermijdelijk, misschien ook heilzaam geweest zijn. Maar de Paus heeft besloten dien toestand blijvend te maken.

„Er zullen dus in ons werelddeel drie absolute Staten zijn: het Ottomannische, het Russische en het Pauselijke rijk. Merkwaardig genoeg dat de hoofden dier Staten tevens als de hoofden van drie verschillende godsdiensten beschouwd moeten worden. Vier Catholijke mogendheden hebben medegewerkt om den Paus in zijn wereldlijk gezag te herstellen. Zij zijn alle in het bezit van constitutioneele instellingen, en wij kunnen niet gelooven dat eene eenige derzelve gediend is met hetgeen de Paus gemeend heeft voor zijne Staten te moeten doen. Men zal zich te Weenen niet minder dan te Parijs, men zal zich ook in Madrid, welligt ook in Napels verwonderen, dat vier op constitutioneelen bodem steunende regeringen haren doorluchtigen bondgenoot niet dringend hebben aangeraden zijn wereldlijk gezag op denzelfden grondslag te vestigen, waarop zij haar rijk laten berusten. Er is thans, noch in Europa noch in Amerika, onder de Staten die men gemeenlijk Catholijke noemt, een eenige die geene constitutie heeft, met uitzondering van dien, die door het hoofd der Catholijke christenheid geregeerd wordt. Wij hebben geene reden om te vooronderstellen, dat de wenschen der pauselijke onderdanen van de wenschen van al de overige bewoners van westelijk Europa verschillen, dat zij niet evenzeer constitutioneele instellingen toegedaan zijn, als alle andere beschaafde volken. Wij koesteren daarom de gegronde vrees, dat de regeringsvorm van den Kerkelijken Staat tegen den wil zijner bewoners ingevoerd zal worden, en de mogendheden, die voor den Paus zijn rijk veroverden, zullen misschien ook later zich met de zorg moeten belasten om hem in het bezit daarvan te handhaven. Wij wenschen opregt, ten minste Oostenrijk ontslagen te zien van de verpligtingen om op vreemden bodem instellingen te handhaven, die het van zijn eigen bodem voor altijd verbannen heeft."

DUITSCHLAND.

De strijdvraag der Duitsche vloot, — en die der Duitsche eenheid.

Uit Weenen schrijft men van den 28sten September aan de *Köllnische Zeitung*: „Terwijl Noord-Duitsche bladen van een plan des rijksbestuurs spreken om de Duitsche vloot naar de Middellandsche zee te doen stevenen, ten einde haar ter sluik in handen van Oostenrijk te spelen, ontvangt men hier uit Triëst eene bevestiging van die geruchten. Brieven uit Triëst melden, dat in de haven aldaar toebereidselen tot het bergen der Duitsche vloot gemaakt worden. Die beschamende geruchten zijn dus geenszins geheel ongegrond, en het schijnt zich te bevestigen, dat het rijksministerie zich eene handeling heeft willen veroorloven, die tegenover Noord-Duitschland op zijn zachtst den naam van groote onbillijkheid zou verdienen."

De ontvangen Hamburger berigten bevestigen de vermelde tijding van de weigering des Pruissischen bevelhebbers te Eckernforde, om het op de Denen veroverde fregat *Gefion* aan den tot overname daarvan met eenige stoomboten afgezonden rijks-zeeofficier over te geven. Zij voegen er zelfs bij, dat genoemde bevelhebber zou verklaard hebben, dat elke poging, om dat vaartuig eigenmagtig uit de haven van Eckernforde weg te voeren, als eene oorlogsverklaring aan Pruissen beschouwd zou worden.

De reeds lang bestaande, doch zoo veel mogelijk geheim gehouden tweespalt in het Oostenrijksche ministerie is eindelijk in 't volle daglicht gekomen, en de oorzaak daarvan is het *Hongaarsche* en *Duitsche vraagstuk*.

Schwarzenberg en *Bach* willen aftreden. Ingevolge dit besluit, is op den 1sten October een koerier gezonden naar graaf *Kolloredo-Wallsee*, den Oostenrijkschen gezant te Londen, — den eenigen staatsman, aan wien in deze oogenblikken de portefeuille van buitenlandsche zaken is toe te vertrouwen.

Te gelijker tijd verzekert men, dat *von Schmerling* het zamenstellen van een nieuw kabinet en tevens het presidentschap daarvan op zich heeft genomen. — Dit zou voor de toekomstige Oostenrijksche staatkunde van gewigtige beteekenis zijn; want *zijn* streven zou allerwaarschijnlijkst wezen: *gedeeltelijke wijziging van het Charter van den 4den Maart en verwezenlijking van het doel der* Groot-Duitsche partij.

Het antwoord van Oostenrijk op de voorslagen van Pruissen over de Duitsche aangelegenheden is den 4den dezer te Berlijn ontvangen. Oostenrijk stelt nogmaals wijzigingen voor. De ministerraad was te Berlijn dadelijk vergaderd, en men vermoedde, „*dat het tot eene schikking zoude komen.*" — Deze omkeer in den stand der onderhandelingen is welligt veroorzaakt door eene wijziging in het Weener kabinet, waarvan wij zoo even spraken.

Nadere berigten aangaande de verdeeldheid in het Oostenrijksche kabinet doen zien, dat de *Hongaarsche vraag*, en zelfs de *voorwaarden van Komorns kapitulatie* het hare daartoe bijbrengen, maar de *Duitsche kwestie* de eigenlijke twistappel is. De president-minister houdt n.l. vast aan het principe van eenen Duitschen Bondsstaat, en de linkerzijde van het kabinet — de groot-Duitsche partij — wil eene naauwere aansluiting van Duitschland, dan de ten grave gebragte Bondsvergadering daarstelde. Dat nu de beslissing der Hongaarsche zaak afhangt van die der Duitsche, en omgekeerd, is duidelijk.

Berigten uit Berlijn, van den 5den October, melden, dat het verdrag tusschen Pruissen en Oostenrijk geteekend en slechts behoeft geratificeerd te worden. Oostenrijk verlangde drie wijzigingen. Vooreerst, dat men van de kwestie van het presidium niet gewagen zou, ten tweede zouden de kleinere staten gezanten in buitengewone zending kunnen benoemen. Wat de scheidsregters betreft, zoo wil Oostenrijk, dat Pruissen en Oostenrijk elk eenen, en deze beiden onder alle overige vorsten een derde commissaris benoemen; worden deze het niet eens, dan kiezen de scheidsregters in laatste instantie een derde. De Pruissische gezant te Weenen had vrij uitgebreide instructiën, en onderteekende het verdrag, echter behoudens de ratificatie van Pruissen.

WEENEN, 1 October.

Men heeft vroeger gemeld, dat de graaf *Zichy* zich bij den Keizer verzet heeft tegen de invrijheidstelling van de

generaal *Görgey*, omdat deze den broeder van geneu door een' Magijarischen krijgsraad ter dood heeft laten veroordeelen en doen ophangen. De Keizer kon het verdrag van prins *Paskewitsch* met *Görgey* niet verbreken, en *Görgey* woonde rustig te Klagenfurt. Thans verneemt men, dat de graaf *Zichy* een' aanslag op het leven van *Görgey* heeft gemaakt; volgens anderen, hem zou hebben doodgeschoten.
[Dit gerucht is nader echter gebleken ongegrond te zijn.]

BERLIJN, 4 October.

De Regering heeft aan de kamers een wets-ontwerp voorgedragen tot invoering eener belasting op de inkomsten: zij zal bedragen drie percent van het zuiver inkomen van grondeigendom, kapitalen, nijverheid, ambten of andere winstgevende bezigheid. Van de inkomsten beneden 1000 thaler zal eene klassen-belasting worden geheven tot vervanging der thans bestaande. De belasting op gemaal en geslagt zou afgeschaft worden.

LUXEMBURG, 3 October.

Gisteren middag heeft prins *Hendrik der Nederlanden*, namens zijnen broeder, onzen Groot-Hertog, de zitting der Kamer met eene troonrede in de Fransche taal geopend.

De troonrede is opgesteld buiten voorkennis van het ministerie en kant en klaar uit den Haag medegebragt. Dit is alles behalve constitutioneel in den constitutioneelen Luxemburgschen Staat. Overigens heeft zij niet veel te beduiden. Prins *Hendrik* is met veel toejuiching ontvangen en men roemt zijne innemende vriendelijkheid.

Men heeft opgemerkt, dat even als sedert Maart van het vorige jaar, de Duitsche zwart-rood-gouden vlag steeds naast de Luxemburgsche van het raadhuis wapperde. Kort na de komst van Z. K. H. was de Duitsche vlag verdwenen en bij heeft plaats gemaakt voor de Hollandsche.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 4 October.

Ernstig verschil tusschen Noord-Amerika en Frankrijk.

Met het stoomschip *Niagara* zijn berigten ontvangen uit New-York tot den 19den Sept. Tusschen de Fransche en Noord-Amerikaansche gouvernementen was een ernstig geschil gerezen. Het schijnt, dat de Fransche gezant te Washington een' vinnigen brief aan het Amerik. kabinet had gezonden betrekkelijk de door zijne regering gevorderde vergoeding, wegens verliezen, ten bedrage van omtrent twee millioen dollars, in den Mexikaanschen oorlog geleden; het Amerik. gouvernement moet te Parijs klagten hebben ingeleverd over den toon van dien brief en als eenig antwoord eene goedkeuring van dien brief van het Fransche kabinet hebben ontvangen. Hierop deed het kabinet van Washington den ambassadeur zijn paspoort van vertrek ter hand stellen. Deze zaak heeft veel sensatie verwekt. De positie van het kabinet had eenige meerdere stevigheid erlangd, vooral door het beletten van de expeditie tegen Cuba, hetwelk door al'e weldenkenden wordt goedgekeurd.

— Eergisteren werden twee te Sierra Leona geboren Afrikanen, zonen van vrijgelaten slaven, door den bisschop van Londen tot de kerkelijke dienst gewijd.

— Den 29sten Sept. is tot *Lord Major van Londen* verkozen de alderman *Farncomb*, kaarsen-fabrikant alhier.

— Te Kirkwall zijn de kapiteins en 30 man van twee in Straat Davis vergane schepen aangebragt. Een dezer kapiteins heeft eene flesch in zijn bezit, waarin zich eenige door den vermisten sir *John Franklin* aan de admiraliteit gerigte papieren bevinden, en welke flesch door de kustbewoners van Staat Davis was opgevischt. Men kent den inhoud nog niet. Mevr. *Franklin* bevindt zich op een naburig eiland en weet nog niets van dezen vond.

[Volgens nader berigt, bevat de opgevischte flesch, die aan de admiraliteit is gezonden, slechts berigten tot den 30sten Junij 1845 van sir *John Franklin's* schepen, waarvan men reeds latere tijdingen had ontvangen.]

De avondbladen bevatten nu echter het volgende: „Admiraliteit. 3den October 1849. PS. Ten gevolge van mededeelingen, heden aan de lords van de admiraliteit gedaan door den redacteur van de *Mercantile and Shipping Gazette*, koestert men de hoop, dat het nieuws, door kapitein *Parker* met het schip *True Love* te Hull aangebragt van Davisstraat, niet zonder grond is. Dit nieuws bevat tijding van sir *John Franklin*, welke door de inboorlingen gezien is in Maart van dit jaar. Hij was omsingeld door het ijs, in Prince Regents zeeboezem. Uit dezelfde bron verneemt men, dat de schepen onder sir *James Ross* ten zuiden van die plaats zijn, en dat beide expeditiën zich in veiligheid bevinden."

Bovenstaande hoop wordt gesterkt door een telegrafisch berigt van den lord major van Hull, bij de admiraliteit ontvangen.

— Te Panama was op den 25sten Aug. in 21 dagen van San Francisco het stoomschip *California* aangekomen met 500,000 dollars aan goud; op den 16den Julij had te San Francisco een geweldig oproer en poging tot moord plaats gehad, ten gevolge waarvan verscheidene belhamels waren gestraft. Aan het noordelijk gedeelte van de American-rivier werd veel goud gevonden.

— Betreffende de installatie van den zwarten Keizer van Haïti, den generaal *Soulouque*, verneemt men nog het volgende:

De senaat begaf zich te paard naar den generaal, ten einde hem zijne hooge waardigheid aan te bieden. Een der senatoren droeg eene kroon van verguld bordpapier, welke men, bij gebrek aan beter, in der haast des nachts vervaardigd had. De generaal, die een uiterst breed ordelint, van eene onbekende orde, op de borst had gehangen, plaatste die kroon, niet weinig getroffen over deze attentie der heeren senatoren, onmiddellijk op het hoofd.

Het is onbekend of het nieuwe hof alleen uit militairen zal zijn zamengesteld, dan wel of er ambten en bedieningen zullen bestaan, posten worden vergeven en waardigheden of orden zullen gecreëerd worden. Men verwacht in ieder geval iets buitensporigs.

De familiën en vrienden der talrijke gevangenen der Keizers hoopten, dat hij ter gelegenheid zijner benoeming aan velen genade schenken zoude, maar deze hoop was ijdel. Al de ongelukkigen, die gedurende 16 maanden op zijnen last werden gefusilleerd, zijn buiten de begraafplaatsen, bij de lijken van dieven en moordenaars ter aarde besteld; niemand heeft het kunnen verkrijgen om het stoffelijk overschot zijns vriends of bloedverwants eene meer voegzame rustplaats te verschaffen. Er is onder anderen eene poging gedaan ten behoeve van den geweuen gunsteling *Similien*, die thans in de gevangenis versmacht.

„Hij de gevangenis verlaten!" riep de Keizer uit, in een afgrijsselijk soort van Fransch, „eer zal hij er in beschimmelen!" De ongelukkige generaal liet den keizer toen weten, dat zijne door de persing der ijzeren boeijen opgezwollen voeten, door het koud vuur waren aangetast en dreigden af te vallen.

Zijn gewezen vriend, de Keizer, antwoordde, dat hij zich daarom niet bekommeren moest, want dat, wanneer zijne voeten afvielen, altijd nog zijn hals overbleef, om er hem aan vast te ketenen.

— Er zijn hier exemplaren van een dagblad uit Californië ontvangen, gedateerd van den 14den Junij, en merkwaardig door het aantal en den inhoud van deszelfs advertentiën. Eene der zonderlingste is de aankondiging dat van Lowell eene lading van 800 ton vrouwen (800 *ton of women*) verwacht wordt; dat wil zeggen, dat een schip van 800 ton uitsluitend bevracht is met dames, die zich naar het goudland begeven.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 October.

Gisteren heeft de Wetgevende Vergadering zich bezig gehouden met de verkiezing van haar bureau. Al de leden, waaruit het bestond vóór de schorsing, zijn herkozen.

— De heer *Marrast* is benoemd tot Fransch gezant te New-York. Zoo heeft de Regering den voorzitter der Constituerende Vergadering en een der hoofddaders van de Februarij-omwenteling, die voor haar een gevaarlijke vijand zou zijn, verwijderd en zich verbonden en tevens van het politiek tooneel verwijderd.

— Ten gevolge der bemoeijingen van vele invloedrijke personen van de legitimistische en catholijke partij, is de Regering er toe overgegaan, de verdere opvoering van het tooneelstuk *Rome*, niettegenstaande de daarin reeds door de tooneeldirectie aangebragte uitlatingen en veranderingen, te verbieden. De minister van binnenl. zaken heeft het zelf aan de Wetgevende Vergadering bekend gemaakt.

— Bijna alle democratische dagbladen bevatten eene van Londen gedagteekende verklaring van *Ledru-Rollin*, *Et. Arago*, *Martin Bernard*, *Landolphe*, *Rattier*, *Ch. Ribeyrolles* en *Ed. Madier de Montjau*, *jr.*, dat zij, gedagvaard zijnde voor het Hoog Geregtshof wegens den aanslag van den 13den Junij, niet zullen verschijnen. „Wij kunnen niet," — zeggen zij, onder anderen, — „als beschuldigers aannemen degenen welke wij wegens grondwetschennis bij het land hebben aangeklaagd. Wij kunnen geene regters aannemen, bij uitzondering en voor een bijzonder geval met regtsmagt bekleed krachtens eene geschondene grondwet en door de schenders zelve."

— Den 1sten October is te Fontenay overleden zekere *Jean Baptiste Robillard*, die den buitengewonen ouderdom van 113 jaren, 4 maanden en twee dagen had bereikt. Tot het laatste oogenblik was hij in het bezit van al zijne geestvermogens. Hij was in Junij 1736 geboren.

Van den 4den. De zitting der Wetgevende Vergadering van heden heeft weinig belangrijks opgeleverd. In dezelve is beraadslaagd over het wets-ontwerp, betreffende de werkzaamheden aan het gebouw der Louvre.

— De dagbladen behelzen eene opgaaf van de sterkte van het expeditie-leger in Rome, waaruit blijkt, dat het thans telt 38,081 manschappen en 3,138 paarden. De geheele uitgaaf voor die krijgsmagt, gedurende de 8 laatste maanden van 1849, beloopt 18 millioen; van welke tien millioen hebben gestrekt om het leger te brengen van den voet van vrede op dien van oorlog.

Van den 5den. In de zitting van heden is door de commissie, belast met het onderzoek van het bekende voorstel van *Napoleon Bonaparte*, rapport uitgebragt. Dat rapport concludeert tot verwerping. Men twijfelt geenszins of de kamer zal deze conclusiën aannemen.

— Er werd heden zeer weinig over de zaak van Rome gesproken, vermits de algemeene aandacht thans meer gevestigd is op de kwestie der Hongaarsche uitgewekenen, en het geschil met de Vereenigde Staten.

BELGIE.

BRUSSEL, 6 October.

Volgens een door den minister van binnenlandsche zaken bekend gemaakten staat, bedroeg de bevolking van het koningrijk op het einde van het jaar 1848, 4,359,090 inwoners.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 5 October.

De onderhandelingen betrekkelijk de zamenstelling van het ministerie duren steeds voort. Gisteren zijn er onderscheidene conferentiën gehouden, waaraan de heeren *Donker Curtius*, *Thorbecke*, sommige der tegenwoordige ministers en eenige andere heeren hebben deelgenomen.

De minister *de Kempenaer* is heden bij Z. M. ten gehoore ontvangen. Ook de heer *Storm* uit Breda heeft deel aan eenige conferentiën genomen, doch is weder uit de residentie vertrokken.

Ook heeft de heer *van Goltstein*, voorzitter der Tweede Kamer van de Staten Generaal, eene conferentie gehad met den minister van binnenlandsche zaken.

Ook de generaal *Hulst* is van Zutphen te 's Hage aangekomen.

[Een ministerie van coalitie — zeggen dienaangaande de *Amst. Ct.* en de *Nederl.* — schijnt werkelijk zijne wording nabij te zijn. De heer *Thorbecke*, met de vorming van een ministerie belast, zou, meent men, geslaagd zijn daarin mannen van de tegenovergestelde partij te plaatsen, zoo als den heer *Nedermeijer van Rosenthal* voor Justitie. De beide departementen van eeredienst zouden wegvallen. Het beheer van de R.-Cath. eeredienst zou aan het departement van buitenlandsche zaken worden toegevoegd, hetwelk een nieuw hoofd zou erlangen in den heer *Mutsaers*.

Het *Handelsblad* berigt daaromtrent het volgende:

„Naar wij nu uit 's Hage vernemen, schijnen deze berigten, over het algemeen, veel waarheid te bevatten. Immers, er wordt daar gesproken van de opheffing der beide departementen voor de Eeredienst. Tusschen den minister *Lightenveldt* en den heer *Nedermeijer van Rosenthal* heeft eene drukke briefwisseling plaats. Er wordt voortdurend gewag gemaakt van de optreding van den heer *Thorbecke* als minister van binnenl. zaken; van den heer *Nedermeijer van Rosenthal*, als minister van justitie; van den heer *J. C. Baud*, als minister voor de koloniën; terwijl eenige der tegenwoordige ministers met de portefeuilles, die hun nu zijn opgedragen, belast zouden blijven."]

— De ongelukkige *J. Rozenburg*, die gisteren morgen alhier door het onweder is getroffen, zat op een bleekveld verscholen onder eene waschmand. De mand zelve heeft niet het minste letsel gekregen. Zijn pet is bijna geheel verbrand, zijn hoofdhaar, aangezigt en hals zijn verzengd, en zijne kleederen geheel of gedeeltelijk verkoold. Uit het regter oor is het gouden ringetje dat hij droeg door den bliksem weggeslagen, zonder dat het oor eenig letsel heeft gekregen. De ongelukkige is plotseling overleden. (*Zond. blad.*)

AMSTERDAM, 4 October.

Door de correctionele regtbank is heden morgen tot eene maand gevangenis en *f* 8 boete veroordeeld de societeits-bediende uit *Bellevue*, die de onvoorzigtigheid heeft gehad om een geweer, niet wetende dat het geladen was, in de keuken dier societeit af te schieten, waardoor eene der dienstmeiden gevaarlijk is gekwetst. Uit het exposé van het openbaar ministerie bleek, dat de verwonde nog bij voortduring in het Gasthuis verpleegd wordt, en hoezeer zij in geen oogenblikkelijk levensgevaar meer verkeert, echter, bij eventuële herstelling, steeds, door een schrikkelijk misvormd gelaat, de sporen dier verwonding zal blijven dragen.

— Door de Ned. Handelmaatschappij zijn bevracht vier schepen, namelijk: twee voor Amsterdam en twee voor Rotterdam.

'S HERTOGENBOSCH, 3 October.

Tegen heden waren de kiezers ter dezer stede bijeengeroepen ter aanvulling der twee vacatures in den stedelijken raad; 21 van de 27 opgekomen kiezers hebben verklaard zich *grondwettig onbevoegd te achten* tot de keuze over te gaan, zoodat die opengevallen plaatsen onvervuld zijn gebleven.

UTRECHT, 5 October.

Wij gelooven te kunnen verzekeren, dat de onderhandelingen over de vorming van een nieuw ministerie nog geenszins voleinden. De zonderlinge geruchten daaromtrent, zelfs in de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* medegedeeld, zijn geheel ongegrond geweest. Men maakt, zegt een spotter, tusschen *Licht* en *Donker* geen ministers. (*Nederl.*)

LEEUWARDEN, 4 October.

Als een tegenhanger van het dezer dagen medegedeelde berigt uit Groningen, omtrent de afkeerigheid van den nog regerenden minister van binnenlandsche zaken, om de wetenschappen, ook zonder bezwaar voor 's rijks schatkist, te bevorderen, kunnen wij thans mededeelen, dat hij, na eerst de eenmaal aan den heer *J. van Leeuwen* voor het in orde brengen van het Provinciaal Archief toegestane rijkstoelage van *f* 400, op eene onregtmatige wijze voor 1848 en 1849 te hebben geweigerd, ook nu, nadat de Provinciale Staten deze schuld erkend en besloten hebben, die uit de *provinciale* fondsen te voldoen, nog blijft weigeren tot de uitkeering daarvan de magtiging te verleenen, zoodat zijn welbehagen alzoo het besluit der Staten verijdelt en de door hen erkende vordering onbetaald blijft.

— Door het bestuur dezer stad is besloten, aan de heeren medicinae doctoren hier ter stede, die tijdens het heerschen der Cholera zich ter beschikking daarvan hadden gesteld en met belangeloozen ijver hunne diensten hebben betoond, eene zilveren medaille met toepasselijke inscriptie te vereeren; en tevens aan den vader en de moeder van het stads ziekenhuis, die in hunne betrekking niet minder onvermoeid werkzaam zijn geweest, eene belooning in geld uit te reiken.

Van den 5den. Onderscheidene berigten uit verschillende oorden dezer provincie spreken van de merkwaardige weersgesteldheid van de laatste dagen. Onder hevige rukwinden zijn er hier en daar stelpende regens gevallen, van zoo veel belang, dat vele landen geheel onder zijn en dat het boezemwater eenige palmen is gestegen. Daarbij zijn er verscheidene waterhoozen opgemerkt en donderde het bij tusschenpozen. Dien ten gevolge zijn een aantal watermolens onwer gewaaid en andere zeer beschadigd. In de omstreken van Sneek is daardoor zelfs een toren ingestort. Door de zaaitijd van het winterkoren den 28sten September juist was begonnen, zoo is daardoor aan die bouwvelden veel schade toegebragt.

SMILDE, 4 October.

Hoe gevaarlijk het soms is met honden bij koeijen in de weide te gaan, moge het volgende voorval ter waarschuwing leeren: Zekere reeds zeer bejaarde vrouw alhier, dezer dagen eene koe willende ruilen, ging die met hare dochter in 't weiland, waar er meer liepen, bezien. Haar hond volgde haar; bij de koeijen komende, vielen die dadelijk op den hond aan; deze verborg zich achter zijne meesteres, en eene der koeijen den hond willende stooten, trof de oude vrouw, nam haar letterlijk op de horens, hief haar in de hoogte en wierp haar daarna neder. Door een der horens was haar eene wonde in eene harer dijen toegebragt van ruim drie palmen lengte; die wonde, eerst vrij erg, is door een' geneeskundige door middel der naald aaneengehecht, en geeft hoop van weldra hersteld te zullen zijn. Was er niemand ter hulp bij de oude vrouw geweest, dan was 't vermoedelijk nog niet zoo gunstig afgeloopen. (*Dr. Ct.*)

GRONINGEN, 8 October.

Ten gevolge der bestaande vacature van een lid van den Raad dezer stad, wegens de benoeming van den heer J. HOMAN tot lid der Gedeputeerde Staten, is den 6den dezer het Kiezers-collegie vergaderd geweest. Van de 32 kiezers waren 28 opgekomen, terwijl de overige heeren, mr. T. VAN SWINDEREN, jonkhr. mr. O. Q. I. J. VAN SWINDEREN, mr. R. H. EYSSONIUS WICHERS en jonkhr. mr. M. BACKER, door ambtsbezigheden of afwezigheid uit de stad, werden verhinderd de vergadering bij te wonen.

Het voorzitterschap werd waargenomen door den heer H. W. VAN GIFFEN. Bij de loting werden de volgende kiezers aangewezen tot het doen der benoeming: de heeren U. G. SCHILTHUIS, J.Z., JAN HESSELINK, mr. L. BOTHENIUS LOHMAN, mr. J. A. FRUITIER, U. REINDERS, mr. B. WICHERS, L. KUIPERS, mr. R. DE RHOER OTTENS, jonkhr. mr. J. W. QUINTUS, L. W. EBBINGE, mr. G. W. H. baron VAN IMHOFF, A. ZEPER, mr. E. VAN EERDE en W. T. MULDER, en is de uitslag daarvan geweest, dat bij de eerste stemming zich vereenigden 12 stemmen op den heer mr. G. W. H. baron VAN IMHOFF, sedert Januarij l.l. burgemeester dezer stad, die alzoo als lid van den Raad was benoemd; — de heeren J. J. SORMANI en jonkhr. mr. W. GOCKINGA verkregen ieder ééne stem.

— Wij kunnen berigten, dat de heer VAN HOËVELL besloten heeft het lidmaatschap van de Staten Generaal, door het achtste kiesdistrict, in Gelderland, hem opgedragen, te aanvaarden. Daar hij echter onlangs door een besluit van Z. M., op zijn verzoek genomen na de door hem ingediende ophelderingen en vertoogen, zijn eervol ontslag als predikant bij de Hervormde gemeente te Batavia is ingetrokken, als een blijk, dat de redenen van ontevredenheid, die de Indische regering hem had te kennen gegeven, uit den weg geruimd waren, en hij derhalve nog beschouwd wordt als predikant bij de Hervormde gemeente te Batavia, met verlof hier te lande, — heeft zich de heer VAN HOËVELL nu gewend tot Z. M., om te verzoeken, dat hem zijn eervol ontslag uit die betrekking worde gegeven, dewijl art. 91 der Grondwet verbiedt, dat leden der Staten Generaal te gelijk zijn bedienaren der godsdienst.

— Heden middag begon de hoogleeraar mr. C. STAR NUMAN, ingevolge vroegere aankondiging, de voorlezingen over *de staathuishoudkunde*, of wel *over de beginselen der volkshuishoudkunde*, die reeds door een groot aantal hoorders werd bijgewoond. Dezelve zullen voortdurend worden gehouden des Maandags van half een tot half twee uur, in het Concerthuis, voor de leden van het Departement der Maatschappij van Nijverheid gratis, en voor ieder ander tegen eene bijdrage van slechts *twee gulden* jaarlijks. Om het getal hoorders nog aanzienlijk te doen toenemen, zal slechts de bekendheid noodig zijn van de wijze, waarop deze voorlezingen door den verdienstelijken spreker worden gehouden.

— Op de onlangs gehoudene groote *Tentoonstelling* voor den Landbouw te Leiden zijn onderscheidene *Granen*, ingezonden door de *Landhuishoudkundige School te Groningen*, bekroond, en wel voor *zomertarwe* met eene 2de *zilveren* medaille; *zomergerst* men eene 1ste *zilveren* medaille; *boekweit* met eene *gouden* medaille, uitgeloofd door Z. K. H. prins HENDERIK DER NEDERLANDEN, en eene tweede soort van *boekweit* met eene *bronzen* medaille. Van andere bekrooningen, die in deze Provincie gevallen zijn, hopen wij nader berigt te geven, als de uitspraak der beoordeelaars ook omtrent de overige voorwerpen ter onzer kennis zal gekomen zijn.

Wij vernemen tevens, dat het verwacht wordend *Engelsch* rundvee, van het ras van *Devonshire*, voor eenige dagen aangekomen en door de *Commissie van Landbouw* in deze provincie voorloopig geplaatst is: een jonge stier en eene koe op de boerderij der bovengenoemde Landhuishoudkundige school te *Haren* en twee koeijen op eene boerderij van jhr. mr. T. J. VAN IDDEKINGE, te *Aduard*; terwijl dit ras natuurlijk later verder verspreid zal worden.

— Het Provinciaal Geregtshof heeft, bij arrest van heden, in hooger beroep bevestigd het vonnis der Arrondissements-Regtbank te Groningen, van den 20sten Augustus ll., waarbij A. L. v. D. S., student in de geneeskunde alhier, ter zake van, in den avond van den 9den Junij te voren, op den straatweg, nabij de brug te Helpman, gemeente Haren, den heer PETRUS VAN OECKELEN, wonende in die gemeente, moedwillig met een' stok geslagen en hem daardoor eene aanmerkelijke wonde aan het linkeroog te hebben toegebragt, zonder dat evenwel uit deze gewelddadigheid eene ziekte of beletsel om te werken van meer dan twintig dagen is ontstaan, met toepassing der eerste zinsnede van art. 311 van het Wetboek van Strafregt, is veroordeeld tot gevangenisstraf voor den tijd van drie maanden; voorts, ten behoeve van den Staat, tot eene geldboete van tien gulden en in de kosten, ten bedrage van vierenvijftig gulden vijftien cents; — alsmede, ten behoeve van de beleedigde partij, tot eene schadevergoeding van tachtig gulden en in de, op diens eisch, gevallen kosten; — zijnde bij bovengemeld arrest genoemde beklaagde al verder veroordeeld in de kosten van het hooger beroep, zoo wel aan de zijde van het Openbaar Ministerie, als van de beleedigde partij aangewend.

— In de vorige week zijn bij de leden der Hervormde Gemeente biljetten bezorgd ter inschrijving, ten behoeve van het Groene Weeshuis.

Men verneemt, dat de voogden het voornemen hebben maatregelen te beramen, om op den duur, zoo eenigzins mogelijk, alle weezen in het voor hun bestemde gesticht op te nemen, en deswege met den Breeden Kerkeraad in overleg te treden. Aangezien men echter met de opname van zoo vele ongelukkige kinderen, die door de heerschende ziekte weezen zijn geworden, niet wenschte te wachten totdat men het eens zoude zijn over de maatregelen, welke voor het vervolg het best zijn zouden, zoo hebben de voogden besloten om thans *voor éêns* eene buitengewone gave te vragen. Zij hebben gemeend te kunnen vertrouwen, dat door de liefdadigheid van Groningens gemeente, welke zich gedurende de heerschende ziekte weder zoo heerlijk heeft geopenbaard, ligtelijk zoo veel geld zoude verzameld worden, dat *vooreerst* in de meest dringende behoefte kan worden voorzien.

— Men verneemt, dat in eene algemeene vergadering der commissie voor Cholera-zieken alhier op Vrijdag avond 1 l. aan een klein 60tal van de 140 à 150 wakers en waaksters, die gedurende het heerschen dier ziekte bij genoemde commissie in dienst geweest zijn, een eenvoudig, maar netjes uitgewerkt bewijs van goedkeuring wegens zorgvuldige oppassing en verpleging van Cholera-kranken na eene korte toespraak van ds. W. GERHARDS, als voorzitter dier commissie, is uitgereikt, en dat eene lijst van de namen dier wakers en waaksters, die zich van hunne soms hoogst moeijelijke taak zoo loffelijk hebben gekweten, aan het bestuur van het gesticht voor Pleegzusters ter hand gesteld zal worden, ten einde dit bij voorkomende gelegenheid daarvan gebruik kan maken.

— Het detachement dragonders, alhier in garnizoen, is Zaturdag morgen laatstleden van hier vertrokken, ten getale van 2 officieren en 54 onder-officieren en manschappen. — Het alhier in garnizoen verwacht wordende detachement van het 4de regement dragonders zal ter sterkte van 3 officieren en pl. m. 70 onderofficieren en manschappen en een aantal van ruim 60 paarden, op den 23sten dezer, hier binnenkomen.

— Door het Departement der Maatschappij tot N. v. 't A. te Middelstum, waarbij eene Commissie bestaat *ter bevordering van goede trouw en zedelijke verbetering der vrouwelijke dienstboden*, en wel, om aan dezelve, die *vijf*, *zeven* of *twaalf* jaren in dezelfde dienst, *onbesproken* dienstbaar zijn geweest, eene belooning uit te reiken, is, in de openbare vergadering van den 26sten Sept. j.l. aan ANNA KLAASSENS ARKEMA, die gedurende *zeven* achtereenvolgende jaren eerlijk en getrouw bij den heer notaris mr. H. VAN MARLE en deszelfs echtgenoote was dienstbaar geweest, daarvoor eene belooning van *een gouden ducaat*, *twee guldens* en een

verzend getuigschrift toegewezen, en een en ander aan haar door den President dier Commissie met eene gepaste toespraak ter hand gesteld.

Bij de staatsbegrooting voor het dienstjaar 1850, welke in de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van den 21sten September is ingekomen, worden de volgende hoofdstukken der begrooting van de staats-uitgaven dus vastgesteld:

1ste hoofdstuk, A, Huis des Konings *f* 800,000; B, onvoorziene uitgaven *f* 100,000. — 2. Hooge Collegiën van Staat en het Kabinet des Konings *f* 578,874. — 3. Departement van buitenlandsche zaken *f* 519,052. — 4. Depart. van justitie *f* 2,346,179. — 5. Depart. van binnenl. zaken *f* 4,762,484. — 6. Depart. voor de zaken der Hervormde eeredienst enz., *f* 1,646,962. — 7. Depart. voor de zaken der Roomsch-Cath. eeredienst *f* 541,848. — 8. Depart. van marine *f* 5,323,600. Omtrent de overige hoofdstukken der begrooting zijn de stukken nog niet rondgedeeld.

Tegen den 14den October aanstaande is door den minister voor de zaken der Hervormde en andere eerediensten te Amsterdam eene algemeene vergadering bijeengeroepen van de *hoofdcommissie tot de zaken der Israëlieten*. In die vergadering zal, onder anderen, een bepaald besluit worden genomen omtrent den inhoud van 's ministers missive van den 29sten Jan. l.l., betreffende de reorganisatie van het beheer der Israëlietische kerk, en die te lezen is in de *Staats Courant* van den 7den Febr. l.l., no. 32, en in deze Courant van den 13den Febr. 1849, no. 13.

Met toestemming van den minister van oorlog, zal in Februarij e.k. uitgegeven worden een *Alphabetisch Register van alle bewoonde oorden in Nederland*, met aanwijzing van bevolking, aantal huizen enz., vervaardigd naar officiële opgaven op het topografisch bureau van het ministerie van oorlog.

Men verneemt, dat de wetsontwerpen, vervaardigd door de Staats-commissie voor de herziening der geneeskundige wetten, dezer dagen bij den Raad van State zijn ingekomen.
(Nederlander).

De stemgeregtigde deelhebbers der handelmaatschappij, Woensdag j.l. te Rotterdam vergaderd ter verkiezing van commissarissen, ontvingen dezen brief van den heer A. van Hoboken:

„Toen nu vijfentwintig jaren geleden, in een besluit van den eersten Koning der Nederlanden, het denkbeeld eener Nederlandsche handelmaatschappij werd geboren, gevoelde ik mij door dat denkbeeld zoodanig getroffen, — ik zag, bij de toenmalige gesteldheid van vaderlandschen handel en scheepvaart zooveel heil door hetzelve, dat ik onmiddellijk wil en kracht aanwendde, om bij te dragen tot de daarstelling van het groote werk.

„Al spoedig ondervond ik de goedkeuring mijner stadgenooten, door de vereerende verkiezing als hun afgevaardigde tot de daarstelling der artikelen van overeenkomst, en bij iedere volgende gelegenheid genoot ik in de openbare stemming dezelfde eervolle onderscheiding.

„Thans naderen wij het einde dier maatschappij, niet om te sterven, maar om moedig een nieuw leven in te gaan, en om *dit* leven te bevestigen en aan den handel van Rotterdam de verzekering te geven, dat ook diens belangen daarbij *waardige* voorstanders zullen bezitten, daartoe zijt gij vergaderd.

„Mijn toestand is gelijk aan dien der thans bestaande maatschappij. Ik nader het einde van drieënnegentig levensjaren en ik hoop ook een nieuw leven in te gaan; maar een leven boven de gedachte der aardsche werken, en ik acht alzoo het tegenwoordige oogenblik gepast, om aan mijne medeburgeren dank te betuigen voor de uitstekende eer en de groote bewijzen van vertrouwen aan mij geschonken, niet alleen als hun afgevaardigde en als commissaris der maatschappij, maar als den Rotterdamschen koopman gedurende vijfenzeventig jaren.

„In mijne betrekking tot de Nederlandsche handelmaatschappij neem ik dan hiermede van u allen plegtiglijk afscheid, en gelijk ik deze maatschappij steeds harteliik beminde, *en* om haren onvolprezen arbeid tot heil des vaderlands, *en* om hare vruchten, zoo scheid ik van u met de bede, dat de vernieuwde maatschappij moge bloeijen, gelijk de thans bestaande, en dat ook mijne vaderstad daaronder in welvaart blijve toenemen.

„Maar ook in mijne bijzondere betrekking als burger, als koopman vrees ik weinig meer te kunnen verrigten; doch met betamelijk menschelijke voorzorg heb ik in mijne kinderen de voortduring van mijnen handel gesticht. Doordrongen van de waarde, welke ieder behoort te hechten aan het genot van achting en vertrouwen onder medeburgers, hoop ik dat het huis, waaraan mijn naam verbonden blijft, ook na mij zal blijven behouden hetgeen ik genoot, en daartoe vraag ik de liefde van allen, gelijk ik aan allen een hartelijk vaarwel toeroep."

De *'s Grav. Nieuwsbode* meldt het volgende:

„Onze lezers zullen zich herinneren, dat wij, ter voorkoming van bedrog en misleiding, in ons nommer van den 10den Aug. jl., een afdruk hebben geleverd van eene adres-kaart van den handelaar Kauffman, die veel overeenkomst heeft met een bankbiljet. Thans vernemen wij, dat door een' schipper uit Voorburg, bij eene tapster op het Groenewegje alhier, eene zoodanige adreskaart voor bankpapier is uitgegeven. Uit handen van de tapster is het kaartje gekomen in handen van den broodkakker S., die hetzelve weder uitgegeven heeft aan een' koopman in aardappelen, die het kaartje al wederom te Brielle als een bankbiljet in betaling heeft willen geven. Eerst daar ter plaatse is ontdekt, dat de banknoot geene andere waarde hoegenaamd heeft, dan dat dezelve het adres aanwijst van den koopman Kauffman in de Spuistraat, te 's Hage. Van deze zaak is proces-verbaal opgemaakt."

Men zal zich herinneren, dat de Fransche landbouwer Guenon in der tijd eene ontdekking heeft gedaan, strekkende om met veel juistheid de hoeveelheid melk te berekenen, welke eene koe kan leveren; 11 jaren geleden maakte hij zijne handelwijze openbaar, sedert is dezelve op last van den Belgischen minister van binnenlandsche zaken onderzocht door de professoren aan de veeartsenijschool te Cureghem, die haar voor 2 jaren hebben goedgekeurd.

Dat stelsel nu heeft in den heer E. Collot, grondeigenaar in Auvergne en een zeer scherpzinnig opmerker, op verscheidene punten een' bestrijder gevonden, zoodat hun beider stelsels, schoon in de hoofdzaak op dezelfde grondslagen berustende, aan het oordeel der geleerden zijn onderworpen.

Het stelsel van den heer Collot schijnt het eenvoudigste te zijn; hij heeft in den zomer dezes jaars België bezocht, en te Mafles in Henegouwen proeven met zijn stelsel genomen op de koeijen die hem gebragt werden. De omgegeven stonden verstomd, toen zij den heer Collot zonder aarzelen de hoeveelheid melk hoorden bepalen, welke iedere dezer koeijen geven zou.

De ambtenaar, die den cursus in den landbouw houdt in de kantons Ath en Chièvres, heeft den onderwijzers in die kantons onlangs deze handelwijze onderwezen. Men verwacht groote voordeelen van de algemeene bekendheid dezer ontdekking.

Men leest in het *Aftonblad* van den 16den Aug., dat te Stokholm, door de Consistorie, een proces is gevoerd wegens *afval van de zuivere Evangelische leer*, tegen Anna Schütz, eene gehuwde vrouw en moeder, welke tot de katholijke godsdienst was overgegaan. — Zij is veroordeeld het land te verlaten.

Akademienieuws.

Groningen, 8 October.

Bij besluit van den 1sten October j.l., no. 37, heeft Zijne Majesteit tot Rector Magnificus bij de Hoogeschool alhier, voor het akademie-jaar 1849—1850, benoemd den Hoogleeraar Mr. J. H. Philipse, uit de Faculteit der Regtsgeleerdheid.

— Op aanstaanden Donderdag, des morgens te elf uur, zal de hoogleeraar F. C. de Greuve, rector-magnificus aan deze Hoogeschool, op de gewone wijze het rectoraat overdragen aan den hoogleeraar J. H. Philipse. Ook zullen bij die gelegenheid aan de heeren N. Meursinge, kandidaat in de Geneeskunde, en aan A. L. Poelman, kandidaat in de Godgeleerdheid, de gouden medailles worden uitgereikt. Deze plegtigheid zal plaats hebben in de Kerk der Doopsgezinden alhier.

— Heden hielden de studenten der medische faculteit eene algemeene convocatie, ten doel hebbende, een adres op te stellen, waarin zij den Koning wilden verzoeken om terug te komen op het besluit des ministers, waarbij het verzoek van prof. Sebastian, om een buitengewoon docent, ten einde een gedeelte van z.hooggel. uitgebreiden werkkring over te nemen, was van de hand gewezen. Zij wilden daardoor het hunne bijbrengen, om den slag, waarmede de Groningsche Akademie bedreigd werd, af te weren. Doch terwijl zij zich daarmede onledig hielden, kwam hun eensklaps de droevige mare ter ooren, dat alle pogingen vruchteloos zouden zijn, daar het besluit van prof. Sebastian om z.hooggel. betrekking neder te leggen, of althans het emeritaat aan te vragen, onherroepelijk vaststond. Daarop hebben genoemde heeren besloten, om in eene missive aan prof. Sebastian hun innig leedwezen te kennen te geven over het verlies van een' zoo zeer geachten leermeester, en tevens z.hooggel. hunne dankbaarheid te betuigen voor de vele en onschatbare diensten, aan de geheele Groningsche Akademie en in het bijzonder aan de medische studenten bewezen, terwijl zij nog steeds de hoop blijven koesteren, dat, bij herstel van z.hooggel. gezondheid en het verleenen aan hem van het emeritaat, z.hooggel. nog steeds werkzaam zal blijven tot vorming van Nederlandsche geneeskundigen.

— Den 5den dezer werd bevorderd tot doctor in de Regten de heer C. Wichers Wierdsma, van Leeuwarden, na het verdedigen van eenige *Quaestiones Juris Inaugurales.*

Kerknieuws.

De kerkeraad der Nederd. Herv. gemeente te Vlissingen heeft beroepen ds. *G. Barger*, *Jz.*, predikant te Vreeland.

Ede (klass. *Arnhem*), 1 Oct. Onze leeraar, ds. *C. D. L. Bähler*, heeft het beroep naar Hierden ontvangen en in beraad genomen.

Choleraberigten.

Groningen, 8 Octobor. Blijkens de Publicatie der Stedelijke Regering, aan het hoofd dezer Courant geplaatst, heeft de Cholera opgehouden hier te heerschen.

Ook te Utrecht schijnt de Cholera geheel te hebben opgehouden.

Amsterdam, 7 Oct. Volgens officiële opgaaf zijn hier ter stede van den 2den tot en met den 5den Oct. aangegeven 36, overleden 28 Cholera-lijders, zoodat van den 5den Junij tot en met den 5den Oct. in het geheel zijn aangegeven $198, overleden 2420.

Haarlem. Van den 23sten Sept. tot en met den 4den Oct. zijn 3 personen door de Cholera aangetast, overl. 2. In het geheel van den 31sten Mei jl. tot en met den 4den dezer aangetast 441, waarvan overl. 260, herst. 177; bleven in beh. 4.

's Gravenhage. Alhier zijn aan de Cholera overleden: in April 2 personen, Mei 6, Junij 124, Julij 123, Augustus 187, September 128, te zamen 567. — Te Scheveningen in Junij 2, Julij 52, Augustus 375, Sept. 31, te zamen 460.

Schiedam. Van den 28sten Sept. tot en met den 4den Oct. zijn aangegeven door de Cholera aangetast 9, overl. 3, herst. 7 personen, blijven in beh. 10 lijders.

Deventer. Van den 27sten Sept. tot den 3den Oct. zijn bijgekomen 30 Cholera-lijders, herst. 20, overl. 17, blijven in beh. 19.

Kampen, 6 Oct. De Cholera schijnt onze stad voor goed te hebben verlaten. Sedert de laatste dagen van September is er niemand door aangetast of aan gestorven. De cijfers onzer bulletins sedert de helft van Julij opgeteld, leveren een totaal van 364 aangetasten en 204 overledenen.

Assen. Van den 1sten tot den 4den October zijn bijgekomen 3 Cholera-lijders, herst. geene, overl. 1, nog in beh. 3.

Coevorden. Van den 28sten Sept. tot den 4den Oct. zijn door de Cholera aangetast 5 personen, overl. 3, in beh. 2. De vroeger in behandeling geblevene 4 personen zijn allen hersteld.

Meppel. Van den 23sten tot den 29sten Sept. jl. zijn 2 Cholera-lijders bijgekomen, 1 herst., 1 overl. en 2 in beh. gebl.

Veenhuizen. Van den 22sten tot en met den 25sten Sept. j.l. zijn bijgekomen 13 Cholera-lijders, herst. 25, overl. 8, in beh. gebl. 16. Van den 25sten tot en met den 29sten Sept. jl. bijgekomen 9, herst. 9, overl. 5, in beh. gebl. 11.

Te Smilde is sedert den 27sten Sept. tot den 4den Oct. 1 persoon door de Cholera aangetast; 2 overl., zoodat aldaar thans geene Cholera zieken meer zijn; den 28sten l.l. is de laatste gestorven. Sinds het uitbreken dier ziekte, op den 8sten Julij j.l., zijn daardoor aangetast 108 personen, waarvan herst. zijn 49, overl. 59; terwijl er bovendien aan die ziekte zijn gestorven 15 personen, buiten deze, of in andere gemeenten, die tot deze gemeente behoorden.

[De Cholera heeft op de meeste plaatsen van ons vaderland opgehouden te heerschen, weshalve de meeste opgaven wegens de Cholera-lijders, welke men gewoon was te doen, zijn gestaakt.]

Londen, 3 October. Eergisteren waren hier 60 Cholera-dooden. De sterfte is in de afgeloopen week tot 1611 gedaald, waaronder 434 ter zake van de Cholera.

Correspondentie.

Het ons gezonden opstel nopens de hervorming der Hoogescholen, en waarin ook gesproken wordt over de vraag, of en hoe er tijdelijk zal worden voorzien in de lessen van den hoogleeraar alhier, die, tot aller leedwezen, ongesteld is en gemeend heeft zijn ontslag te moeten nemen, — zal misschien later worden geplaatst. Op dit oogenblik achten wij, in allen gevalle, het openlijk bespreken van een en ander voorbarig.

(*Ingezonden*)

Op de zevende *Predikanten-vereeniging* in de provincie *Groningen*, den 2den October 1849 gehouden, bevonden zich *vijftig* leden en *vier* predikanten uit andere provinciën.

Met belangstelling luisterde men naar de toelichting, door een der leden gegeven, aan het medegedeelde in de dagbladen, over het gebeurde en nagelatene in de Synode, onlangs te *'s Gravenhage* gehouden. Verwekte het ook geene aangename gewaarwordingen en gaf het geen grond, om het goede te verwachten van eene Synode, zoo als die thans zamengesteld is, men werd dan toch met den wezenlijken stand van zaken nader bekend, en de overtuiging werd versterkt, dat ieder welmeenende in zijnen kring al het mogelijke moest doen en niet weinig doen kon, om tot een begin van verbetering te komen.

Het lid, hetwelk de zamenspreking over *de vereeniging der Protestanten in Nederland* wilde inleiden, beriep zich op de brochure, voor weinige maanden over dat onderwerp uitgegeven; den korten inhoud had hij zamengevat in de volgende stellingen:

1) De vereeniging der Protestanten is wenschelijk uit een godsdienstig, een godgeleerd, een kerkelijk en staatkundig oogpunt.

2) Dewijl *het plotseling daarstellen dier vereeniging* te groote scheuring en verdeeldheid veroorzaken zoude, zoo is het verkieslijk haar *langzamerhand* daar te stellen en wel langs den weg der verbroedering.

3) Daartoe zoude eene van wege alle kerkgenootschappen vervaardigde en door alle kerkgenootschappen gelijkelijk aangenomene bijbelvertaling een belangrijke stap zijn.

4) Insgelijks een van wege allen vervaardigde en door allen aangenomen Gezangbundel.

5) Insgelijks, dat zich ieder kerkgenootschap, hetwelk geschrevene geloofsformulieren bezit, van zijne aanhankelijkheid aan derzelver verbindend gezag ontsloeg.

6) Insgelijks, dat ieder kerkgenootschap tot het bedienen zijner kerkelijke plegtigheden, in milden geest bewerkte en van wege allen opgestelde *handleidingen* gebruikte.

7) Insgelijks zoude het besturen der verschillende kerkgenootschappen, zooveel mogelijk, door gelijke reglementen en op gelijke wijze daaraan bevorderlijk zijn.

8) De *verbroedering* en op den duur de vereeniging der Protestanten kan niet anders zijn, dan het werk van het verlichtste en braafste gedeelte uit ieder kerkgenootschap.

9) De opofferingen, die daarbij plaats hebben, worden overtroffen door de voordeelen.

Hoewel hulde doende aan de edele bedoeling en bezadigdheid van den voorsteller, achtten de leden de verwezenlijking daarvan onuitvoerbaar, ja naauwelijks te wenschen.

Het onuitvoerlijke bleek uit hetgeen reeds in 1816 en sedert was besproken en beraamd; uit de moeijelijkheid, om zelfs in één genootschap met algemeene goedkeuring iets nieuws in te voeren; uit de bewering, die de Synode der Hervormde Kerk inzonderheid dienaangaande, zoo met opzigt tot eene betere bijbelvertaling, als de aanvulling van het gezangboek, had geopenbaard; uit de botsingen en scheuringen bij proefneming geschied.

En was die *uiterlijke vereeniging* ook wel zoo wenschelijk? Ook in de natuur immers heerscht de meeste verscheidenheid, en alles is daar toch het werk van éénen wijzen Schepper, alles werkt zamen en mede tot bereiking van één groot doel. De ware éénheid is toch die des geestes en wel te onderscheiden van uiterlijke eenvormigheid. In de plaats van op dit laatste sterk te dringen, diende men de verbroedering te bevorderen door wederzijdsch betoon van achting en dienstwilligheid; de leeraren moesten hunne gemeenten minder bepalen bij het verschillende, als bij hetgeen alle Protestanten gemeen hebben; zij moesten het goede van andere genootschappen doen zien en releveren, dan zoude de gewenschte éénheid bevorderd worden, al smolt men ook niet alle gezindten ineen. De Christelijke genootschappen, bij name het Bijbel- en Zendelinggenootschap, wezen op eene hoogere eenheid, onafhankelijk van de afzonderlijke leuzen.

Toen de discussie over dit punt geëindigd was, vestigde een ander lid de aandacht op de veranderingen, die er thans in Staat- en Kerkvorm plaats hebben, en wees de gevolgen aan, die daaruit, bij name, voor het hooger- en lager onderwijs zouden voortvloeijen. Voortaan moeten de bestaande inrigtingen door nationale associatiën gesteund en behouden worden; het moet blijken, dat de geest der natie er prijs op stelt. Dit geldt inzonderheid van de Groninger Hoogeschool. Dat hier gewoonlijk minder studenten zijn, dan b. v. te *Utrecht*, komt vooral ook doordien te *Utrecht* vele en hier geheel geene beurzen voor arme, maar talentvolle jongelingen zijn.

Er is dus eene Commissie benoemd, die tracht de noodige fondsen daartoe te verzamelen; de spreker biedt aan de leden een exemplaar van het berigt aan, in hetwelk het belangrijke met de wijze van daarstelling en gebruik nader is ontwikkeld. Hij noodigt de leden uit deze zaak naar vermogen mede te bevorderen.

Een volgend punt der Agenda luidde: *Wat de ondervinding leert van de vatbaarheid en het standpunt der hoorders ten platten lande, om waarlijk nut te hebben van de thans meest gebruikelijke wijze van Evangelieprediking.*

Die thans meest gebruikelijke wijze van Evangelieprediking wordt nader gekenmerkt in vergelijking van de vroegere wijze, als beknopter tekstverklaring en meer plastische voorstelling wat den vorm aangaat; en wat den inhoud betreft, voorstelling van den geheelen Christus, onverdeeld; Christus is het centrum der leerrede, waar vroeger over christelijke leer vertoogen werden gehouden, en terwijl oudtijds scheiding tusschen geloof en leven werd gemaakt, is nu gelooven, leven. Over de vatbaarheid en het standpunt der hoorders was het oordeel niet gunstig; behoudens de uitzonderingen heerschte er ziekelijke zwaarmoedigheid en trage lijdelijkheid of valsche verlichting en onverschilligheid.

De ervaring leerde nu, dat de opgegevene predikwijze in die gesteldheid van zaken de ware is; de hoorders van allerlei kleur en gevoelens vinden er voedsel bij, worden er door opgewekt en sluiten zich gaarne aan den leeraar aan, die hun van den kansel, in de catechisatie, in den omgang, Christus predikt, den levenden Christus, die in al hunne geestelijke behoeften voorziet.

Hoezeer men het met die voorstelling gaarne eens was, twijfelde men toch of de wijze van Evangelieprediking, door den spreker als de thans meest gebruikelijke geschetst, wel waarlijk in de Nederlandsche kerk zoo algemeen was. Een ander lid vraagt of men, om de geringe vatbaarheid der hoorders te gemoet te komen, niet veel meer van geschiedenis gebruik moest maken. Onze Heer deed het met de geschiedenis des Ouden Verbonds. Wij hebben die van den Heer en van geheel de christelijke kerk voor ons. Men wijst ook op den persoonlijken invloed van den leeraar: Het is noodig, eensdeels, dat hij zelf in Christus leeft, en anderdeels, dat hij in zijne gemeente leeft; dan kan hij aanbevelen wat Christus voor hem is, en de omgang met de gemeente zal hem leeren, hoe hij het godsdienstige bevattelijk en aangenaam voor haar maken kan.

Deze laatste opmerking schonk een geleidelijken overgang, om meer bepaald zamen te spreken *over het belangrijke van het huisbezoek — en de wijze, waarop het behoort gedaan te worden.*

Dat niet allen het belangrijke inzien, schijnt meer van de gebrekkige wijze van beoefening, dan van de zaak zelve te komen. De grond van het huisbezoek vindt de eerste spreker in het voorbeeld van Jezus en de Apostelen, en in de gesteldheid der menschen, die opgezocht en aangespoord moeten worden, om hunne godsdienstige belangen te behartigen.

Hoogst moeijelijk is het, de regte wijze aan te toonen, waarop het behoort gedaan te worden. Het kan ongetwijfeld op verschillende wijze goed en doelmatig geschieden; zeker is het, dat het niet goed is, als men zich bij een formulier van weinige vragen bepaalt, in algemeene opwekkingen berust, of het van de menschen, die men bezoekt, laat afhangen, in hoever het godsdienstige ter sprake zal komen. De spreker meent, dat de evangeliedienaar in dezen veelal zijne persoonlijkheid te hoog en zijne bediening te laag stelt, en ontwikkelt deze punten nader.

Ook andere leden deelen hun gevoelen en van hunne ervaringen mede, volgens welke het huisbezoek niet te vormlijk, maar toch van eene gewone visite onderscheiden moet zijn; het ziek- en sterfbed geven vruchtbare aanleiding, om op de betrekkingen te werken. Er zijn, die het huisbezoek afleiden van de Roomsche oorbiecht, vanwaar het bij de Reformatie eerst tot de Calvinistisch Hervormden is gekomen en gewijzigd tot een kerkelijk bezoek aan de huizen, om inzonderheid tegen het Avondmaal de gemoederen te ontlasten van het bezwarende, en tevens tot eene geloovige Avondmaalsviering op te wekken. Men beweert, dat er aan zoodanige bezoeken steeds behoefte is, en de Evangelieverkondiging van den kansel niet in alles voorzien kan.

Daar intusschen het uur van scheiden sloeg, werd er goedgevonden, dat men in de volgende vergadering op dit onderwerp zoude terugkomen,

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Tonningen den 30 Sept., kapit. *Boekhout* Johannes Hermanus, van Hamburg n. Koningsbergen; *van der Wouden* Hoop en Liefde, van Zwolle n. Rendsburg; den 1 Oct. *Bakker* jonge Tijs, van Amsterdam n. Rendsburg.

Binnengekomen te Amsterdam den 5 Oct., kapit. *Dik* Catharina, van Fernambuck. — Te Texel den 5 Oct., *Wortelboer* Bordeaux, van Bordeaux. — Te Helvoet den 2 Oct., *Karsies* Vriendschap, van Windau; *Hazewinkel* Geertruida, van Riga; den 3den *Lourens* Hendrika, van Batavia, l. v. Brouwershaven; *Schut* jufvr. Henriette, van Bergen. — Te Dordrecht den 4 Oct., *de Leeuw* Maria Louisa, van Liverpool. — Te Brielle den 3 Oct., *Hazewinkel* Harmina, op avontuur. — Te Brouwershaven den 2 Oct., *Schenk* Ida en Cornelia, van Libau n. Rotterdam. — Te Triest den 28 Sept., *van der Veer* Wilhelmina Frederika, van Rotterdam. — Te Gibraltar den 19 Sept., *Lindeboom* Maria Theresia, van Triest n. Antwerpen. — Te Lissabon den 23 Sept., *Bakker* Frouwina, van Amsterdam. — Te Ostende den 2 Oct., *Hoff* Hermanna Jacoba, van Bordeaux. — Te Gravesend den 3 Oct., *Hut* Margina Margaretha, van Groningen. — Te Duinkerken den 27 Sept., *Koops* Lammegina, van Riga. — Te North Shields den 2 Oct., *Boer* Margina, van Emden. — Te Dantzig den 27 Sept., *Zijl* Alpha, van Schiedam; *Lucht* Christina, van Emden; den 1 Oct., *Wever* Gesina Beerta, van Liverpool. — Te Swinemunde den 30 Sept., *Stuit* jonge Liefert, van Amsterdam. — Te Warnemunde den 1 Oct., *Rasker* vr. Berendina, van Rendsburg. — Te Memel den 25 Sept., *Kok* Jan Frederik, van Amsterdam; *Kuiper* Alida Schuringa, van Schiedam; *Botje* Sara, van Antwerpen. — Te Pillau den 29 Sept., *van der Wijck* Fortuna, van Newcastle. — Te Kiel den 29 Sept., *de Jong* Catharina Cornelia, van Amsterdam. — Te Hamburg den 30 Sept., *Kruisinga* vr. Fenna, van Amsterdam; *van Calker* jonge Hero, van Rotterdam; den 1 Oct. *Kars* Klasina, van Brussel; den 2den *Kooon* vr. Wicherdina, van Amsterdam: *Nieland* Hoop en Liefde, van Amersfoort; *Pekelder* Heidewika, *de Winter* vr. Catharina en *van Calker* jonge Hero, alle drie van Rotterdam; den 3den *de Boer Sap* Hendrika, van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 30 Sept., *Gnodde* jonge Jan, van Groningen; *Koster* Catharina, van Antwerpen; den 1 Oct. *Visser* Maria, van Harlingen; den 3den *de Vries* de 5 Gezusters, van Amsterdam.

Binnengekomen te Texel den 5 Oct., kapit. *Dood* de jonge Lucas, van Newcastle; *de Boer* Zwaantina Hendrika, van Dantzig; den 6den *de Haan* Anna Jantina, van Rochester. — Te Helvoet den 5 Oct., *Wijkmeijer* Anna, van Riga. — Te Marseille den 1 Oct., *de Boer* de Verwachting, van Amsterdam. — Te St. Ubes den 24 Sept., *Weering* Minerva, van St. Sebastian. — Te Ramsgate den 4 Oct., ... Gesina, van Lissabon n. Bremen, wegens ziekte van den kapitein. — Te Seaham den 3 Oct., *Kuitze* jonge Wicher, van Dordrecht. — Te Maldon den 4 Oct., *Zoutman* Hendrika, van Rotterdam. — Te Bolderaa den 24 Sept., *Hoveling* Avontuur, van Stavanger; den 27sten *Bakker* Elsina, van Amsterdam; *Brouwer* Harmina, van Rotterdam; *Mulder* Wendelina en *Hazewinkel* Roelfina Kuiper, beide van Schiedam; *Muller* Antje Brons, van Emden; den 28sten *Borgman* Cornelis Dasse Victor, van Schiedam. — Te Sandhamn den 26 Sept., *de Boer* Gesina, van Amsterdam. — Te Pillau den 30 Sept., *Oldenburger* Astrea, van Liverpool; *Zelling* Gesina, van Odensee; *Kremer* Elisabeth, van Hamburg. — Te Warnemunde den 2 Oct., *Schoemaker* Tweeling, van Hamburg.

Vertrokken van Amsterdam den 3 Oct., kapit. *Schaaf* Paulina Helena, naar Stettin; *Pijbus* Hoop en Verwachting, op avontuur; den 4den *Gruppelaar* Hillechiena Nijsina, naar Newcastle; den 5den *Schuur* jonkvr. Elisabeth, naar Dantzig; *Riensema* Goede Verwachting, naar Rendsburg; *Bontekoe* Jacobina, op avontuur; den 6den *Pott* het Vertrouwen, naar Petersburg; *Fenenga* de Welvaart, naar Koningsbergen; *Vaalman* Catharina, op avontuur. — Uit het Vlie den 3 Oct., *Frankena* Verwachting, naar Engeland; *Sprik* de 2 Gebroeders, naar Krageröe; *Stuit* Concordia, naar Noorwegen; *Kip* vr. Jannetje en *Meijer* Ida, beide op avontuur; *van Wijk* Jennij, naar Randers. — Van Vlissingen den 3 Oct., *Medendorp* de 2 Gebroeders, naar Hamburg. — Van Royan den 24 Sept., *Nieboer* Maria, naar Brussel; den 28sten *Huisman* de 2 Zusters, naar Rotterdam. — Van Portsmouth den 3 Oct., *Reinders* Jacoba Gesina, naar Jersey. — Van Liverpool den 1 Oct., *Schuth* de Hoop en *de Haan* Jantina Gesina, beide naar Amsterdam; den 3den *Bakker* Anna Willem, naar Rotterdam. — Van Antwerpen den 3 Oct., *de Jonge* Maria, naar Leer. — Van Dantzig den 28 Sept., *Hazewinkel* jonge Hendrik, *Klein* Alida Margaretha en *Smit* Annechiena Engelina, alle drie naar Amsterdam; *de Groot* de 3 Gezusters en *Ebeling* de Vrede, beide naar Harlingen; *Oldenburger* Agatha, naar Groningen; *Pik* de 3 Kinderen, naar Termunterzijl; den 29sten *Taaij* Gesina Jantina, naar Amsterdam; *Greeven* Lammegina, naar Engeland; den 1 Oct. *Vos* Catharina Knelsina, naar Rochefort. - Van Wolgast den 23 Sept., *Wolkammer* Alberdina, naar de Noordzee. — Van Greifswald den 30 Sept., *Lukje* Herstelling, naar de Noordzee. — Van Kroonstad den 21 Sept., *Hoeksma* Koophandel, naar Amsterdam. — Van Nerva den 22 Sept., *Swart* Maria, naar Purmerend. — Van Pillau den 27 Sept., *Lieffijn* Goede Verwachting, naar Hull. — Van Grangemouth den 1 Oct., *Koops* Lammegina, naar Amsterdam. — Van Memel den 27 Sept., *Brouwer* Elsina, naar Amsterdam. — Van Swinemunde den 30 Sept., *Sap* Margaretha Everarda, naar Holland. — Van Bergen den 18 Sept., *Brons* Fenna, naar Petersburg. — Van Hamburg den 29 Sept., *Hoekstra* Ebeldina, naar Texel; den 2 Oct., *Legger* Geertina, naar Groningen. — Van Bremerhaven den 30 Sept., *Wolthekker* Sophia Klasina en *Post* Afiena, beide naar Koningsbergen.

Vertrokken van Triest den 27 Sept., kapit. *Koens* de Leeuw, naar Tscheme. — Van Gent den 1 Oct., *Dijkstra* vr. Geerdina, naar Hamburg. — Van Bolderaa den 26 Sept., *Engelsman* Niessina Schuringa, den 28sten *Harding* Margaretha en *Oldenburger* Johanna, alle drie naar Elseneur. — Van Warnemunde den 2 Oct., *Mulder* vr. Jantina en *Scholtens* Sjoumenta, beide naar de Oostzee.

Redcar, 1 Oct. Het schip *Johanna*, kapit. Witt, van Sunderland naar Dantzig, is bij deze haven verongelukt, doch het volk gered.

YARMOUTH, 1 Oct. Het schip *Fortuna*, kapit. Kramer, van Dantzig naar Londen, is alhier vol water, masteloos en met verlies van roer binnengebragt, hebbende op het Leman Sand gezeten.

HARLINGEN, 6 Oct. Binnengekomen den 1sten kapit. *Vos* Charlotta, van Dantzig; *Boeje* jonge Bonke, van Hamburg; *Kuiper* vr. Maria, van Osterruocer; *Jenker* Almenium, van Memel; *Smit* Maria Louisa, van Stettin; *Brouwer* Lumina, van Drobach; den 2den *Munneke* Baudina, van Newcastle; den 3den *Nielsen* Johanna, van Dantzig; *Klein* Eendragt, van Yarmouth. — Vertrokken den 3den *Potjer* Dankbaarheid, naar Londen; *Stuut* Concordia, naar Noorwegen.

ZOUTKAMP, 7 Oct. Binnengekomen den 6den kapit. *Kortrijk* ......, van de Oostzee; een Engelsch schip voor de wal. — Vertrokken den 4den *Pott* Havannah, naar Londen; *de Jonge* Jantina, naar Engeland. — Zeilklaar, *Stutvoet* Magreta Gezina, naar Londen; *Jenkins* Jane, naar Engeland.

DELFZIJL, 7 Oct. Binnengekomen den 4den kapit. *Vos* Aaltina, van Halte; den 5den *Bos* Hillechiena, van Bremen naar Amsterdam; *Boekhold* vr. Eefke en *Bultje* Maria, beide van de Pruissische Polder. — Vertrokken den 6den *Hilbrands* Maria, van Amsterdam n. Bremen; *Velvis* vr. Sijka, naar Ditzum; *de Groot* de 2 Gebroeders, van Amsterdam n. Halte; *Bolmeijer* de 2 Gebroeders, van Utrecht n. Bremen; *Hulzebos* Catharina, naar Leer; *Dijk* voor *Post* Edzardina Catharina, naar Noorwegen.

TERMUNTERZIJL, 7 Oct. Binnengekomen den 1sten kapt. *Jurgens* Alida, van Norderneij; *Lodewijks* voor *Muntendam* Reinouw Engelkens en den 3den *Mooi* vr. Anna Maria Catharina, beide van Noorwegen; *Pasman* vr. Elisabeth, van Leer; *Held* vr. Catharina, van Norderneij; den 5den *Buining* de jonge Jacob, van Noorwegen. — Vertrokken den 1sten *Burman* vr. Gesina, naar Leer. — Zeilklaar den 5den *Reusien* de Handel, naar Noorwegen.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

25 Sept. Kwint, Hendrika Gezina (Leek), van Stettin naar Groningen.
27 —— Brugma, Nino Burhoven (Winschoten), van Pillau n. Leith.
de Jonge, Castor (Veendam), van Koningsbergen naar Leith.
28 —— van Ingen, Zwannetta Gerhardina (Stadspolder), van Riga naar de Maas.
29 —— van der Veen, Johanna Gesina (Pekela), v. Libau n. Rotterd.
Vegter, Anna (Veendam), van Stettin naar Nantes.
Duit, Maria Anna (Groningen), van Stettin naar Yessig.
Branbergen, de twee Gebroeders (Veend.), v. Memel n. Amst.
1 Oct. Gatzen, Elisabeth Helena (Groningen), van Memel naar ....
Wijkmeijer, Geessina (Pekela), van Hamburg n. de Oostzee.
Brouwer, Elsina (Pekela), van Memel naar Amsterdam.
Lukkien, Herstelling (Veendam), v. Greifswalde n. Amsterd.
2 —— de Weerd, Pieter (Harlingen), van Randers n. de Oostzee.
Boeling, Alida (Groningen), v. Amsterdam n. Koningsberg.
Wilmink, Hermanna Wilmink (Veend.), v. Zaand. n. de Oostz.
Meijer, Pieter Hendrik (Amsterdam), v. Amsterd. n. Petersb.
Smaal, Jantina Catharina (Delfzijl), v. Bremen n. Koningsb.
Flik, Katharina (Amsterdam), v. Amsterdam n. de Oostzee.
Brons, Fenna (Pekela), van Bergen naar Petersburg.
de Jonge, Jantina Engelina (Pekela), v. Harlingen n. Memel.
Dijkhuis, Christina (Pekela), van Amsterdam naar Dantzig.
Kolk, de Dankbaarheid (Wildervank), v. Amst. n. Koppenh.
Zwaal, Barend (Harlingen), van Harlingen n. de Oostzee.
Dik, de vier Gezusters (Veendam), v. Termunterz. n. Stettin.
Heres, Susanna (Pekela), van Amsterdam n. de Oostzee.
Wijland, de Zwijger (Veendam), v. Hjerting n. Petersburg.
Hazewinkel, de jonge Hendrik (Veend.), v. Dantz. n. Amst.

De Wind den 27sten September O.N.O. en O.Z.O.; den 28sten O.N.O. en Z.W.; den 29sten Z.O.; den 1sten October Z.W. en N.W.; den 2den N.W. en W.

ELSENEUR, 2 October 1849.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 8 October 1849, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 5 *October*.

TARWE.			N. GERST.			N.Zw.Voer 42 ℔ *f* 2,15
Oude Bak	70 ℔	*f* 7,00	Winter	52 ℔	*f* 2,60	» 44 » - 2,25
Oml. 1848	70 »	» 6,00	»	54 »	» 2,80	
»	72 »	» 6,40	»	56 »	» 3,05	BOONEN.
Old. 1849	68 »	» 5,00	Zomer	54 »	» 2,60	Paardeb. *f* 3,75 *f* 4,25
» „	70 »	» 5,50	»	56 »	» 2,80	
» „		» »	Knobbe	60 »	» 3,00	ZADEN, ENZ.
RÖGGE.			»	62 »	»	Gr.Gort p. m. *f* 5,25,50
O. Inlands.	66 ℔	*f* 3,55	HAVER.			Par.100N.℔ *f* 7,50a *f* 11
»	68 »	» 3,85	N. Dikke	44 ℔	*f* 2,35	Koolz. *f* 9,50 tot *f* 11,50
»	70 »	» 4,15	»	46 »	» 2,60	Zomerz. *f* 8 tot *f* 10,25
N.	68 »	» 3,85	»	48 »	» 2,80	Dederz. *f*
N. BOEKWEIT.			»	50 »	» 3,00	Boterz. *f* 8,50 a *f* 9,50
Gr. Zand	62 ℔	*f* 3,55	»	52 »	» 3,20	G. Mostz. *f* 5 tot *f* 8
»	64 »	» 3,85	O.Bl. Voer	38 »	» 1,95	Raapolie p. v. *f* 40
»	66 »	» 4,15	»	40 »	» 2,05	Boter ¼ T. 1e s. *f* 20½ *f* 21
Zw. Zand	64 »	» 3,75	»	42 »	» 2,15	Dito dito 2e s. *f* 19
Veen	64 »	» 3,65	N.Zw.Voer	40 »	» 2,05	Dito dito 3e s. *f* 18

Tarwe met geringen handel. — Rogge in een doen. — Boekweit 10 cents hooger verkocht. — Gerst niet driftiger. — Haver prijshoudende. — Boonen als voren. — Gort stil. — Kool- en Zomerzaad de beste soorten ruim prijshoudende; geringe kwaliteiten als voren. — Geel Mosterdzaad met weinig verandering. — Groene Erwten *f* 4,50 a *f* 6,25; Graauwe dito *f* 4,75 a *f* 7,50.

AMSTERDAM, 6 *Oct.* Tarwe tot circa vorige prijzen aan cons. In entr.: 129 ℔ Rijn *f* 227; 131 ℔ b. Poolsche *f* 292; 130, 132 ℔ dito *f* 290, *f* 295; 125 ℔ Gron. *f* 203; 123 ℔ dito *f* 185; 126 ℔ j. Zeeuws. *f* 230. — Rogge met weinig handel, 123 ℔ Deensche *f* 128; 125 ℔ n. Inlandsche *f* 136, *f* 138; 122 ℔ Munst. *f* 130 contant; 120 ℔ j. Eijerl. *f* 125; 120 ℔ Pruissische *f* 130 bij partij. — Nieuwe Boekweit niet aan, maar was tot vorigen prijs wel te plaatsen.

Koolzaad 1 p. vl. hooger: op 9 vat in Oct., Nov. en Dec. 68 p. vl.; April 70 p. vl.; Sept. 62 p. vl. — Lijnzaad in een doen; 110 ℔ Archang. *f* 240. — Raapolie dadelijk en op levering weder iets williger. Lijnolie williger. Raapolie op 6/w. *f* 42,25; vlieg. *f* 41,25 a 50; Nov. en Dec. *f* 41.50 a 75; Mei *f* 41,75 a *f* 42. — Lijnolie op 6/w. *f* 31,25; vlieg. *f* 30 a *f* 30,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 39; vlieg. *f* 38.

LONDEN, 3 *Oct.* Inl. Tarwe ging tot de prijzen van eergisteren slechts tragelijk van de hand. Vreemde onveranderd. Gerst bedong bij gerijven de vorige prijzen. Haver goed gevraagd en niet lager verkrijgbaar. Boonen en Erwten zonder variatie.

LONDEN, 4 *October.* De handel in Tarwe vertoonde heden eenige meerdere vastheid, hoewel over het geheel geene verhooging van prijs kan worden vermeld. Puike Rostocksche werd iets duurder betaald. Gerst bedong bij gerijven den vorigen prijs. Haver was tot de prijzen van ll. Maandag goed gevraagd, Boonen en Erwten onbegeerd.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 6 *October*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 53⅞, 54⅛, 54; Dito Cert. 3 pCt. 63¾, 63⅞; Dito dito 4 pCt. 83⅛, 83⅜, 83 5/16; O. I. Leen. 4 pCt. 83¼; Amort.-Syndicaat 3½ pCt. 83½, 83⅜; Aand. Rijnspoorw. 4½ pCt. 82; Aand. Holl. Spoorweg-Maatschappij 62¾. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 46½. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. 10⅜; Dito dito van 510 £ 5 pCt. 10 9/16, 10 11/16, 10 11/16; Dito bij dito, Onbep. Stukk. 5 pCt. 10⅛, 10¼; Dito 3 pCt. 35⅛, 35¼; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 27 3/16, 27¼; Coup. *Ardoins* 7⅞, 8. — PORTUGAL, te Londen 4 pCt. 31¼. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 105; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 93½; Dito bij *Hope* 4 pCt. 86⅜, 86½; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 83 13/16, 84¼; Cert. van Inschr. in Assign. 6 pCt. 63¾, 64. — POLEN, Aand. met Loten 500 fl. 142½. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 86⅜, 86⅜; Dito 2½ pCt. 44⅜, 44¾; Oostenr. N. Metall. 5 pCt. 90⅛, ¼; N. Weener Aand. v. 250 fl. 320; Frans. Oblig. 3 pCt. 52⅛, ¼, ⅛: Dito 5 pCt. 85; Braz. 5 pCt. 89; N. Mex. 5 pCt. 26, ¼, ¼; Peru 4 pCt. 53; Gren. 1¼ pCt. 16¾; Venez. 2¾ pCt. 24¾; Grieken 5 pCt. 4⅜; Handelm. kontant 165.

Bij eenige affaire in Integralen was heden de stemming in onze binnenl. fondsen aangenamer.

De markt in vreemde effekten was insgelijks iets vaster; alleen Oostenrijksche meer aangeboden.

Bl. Gr. Onbep. St. 4 5/16; Peru Uitg. v. 100 £ 17⅞, 18; Dito Onbep. St. 17¾; Bl. Gr. Coup. *f* 15/32.

Koers van het Geld: Beleening 2¼, Prolong. 2¼, Disconto 2¼ pCt.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. 2½ pCt. 54; Ard. à 510 £ 10 11/16; Binnenl. 3 pCt. 27 3/16; Metall. 5 pCt. 86½ a ⅜; Dito 2½ pCt. 44⅜ a ¾.

AMSTERDAM, 7 October. EFFEKTEN-SOCIETEIT te 4½ uur.

Integralen 54. 4 pCts. 83⅜. Handelmaatschappij 166. Ardoins v. 170 £ 10¼, 5/16. Dito Coup. (nieuwe) 7 13/16. Binnenl. 3 pCts. 27¼. Buitenl. 3 pCts. 35¼. Belgie bij *Rothschild* 2½ pCts. 46½. Portug. 5 pCts. 30⅜, 11/16, ¾. Dito 3 pCts. 31¾, ⅞, 32, 1/16, ⅛. Metalliek 5 pCts. 86½. Mexik. 26 3/16. Peru Uitgest. 17 15/16. Dito Onbep. 17¾, 13/16. Fransche Oblig. 3 pCts. 52, 1/16.

Tot de genoteerde koersen was de handel, voornamelijk in Portug., tot verhoogde koersen zeer levendig, ten gevolge van de beter afkomende prijzen derzelve van Londen van eergisteren. In de overige was variatie en affaire van weinig beteekenis.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

. Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON Vrouwe GEERTRUIDA CATHARINA WERNINK, geliefde Echtgenoot van

Mr. G. G. VAN BUTTINGHA WICHERS.

NIEUWER AMSTEL, 2 October 1849.

. Heden beviel van een' ZOON E. AIKEMA, geliefde Echtgenoot van

M. GAASBEEK, *Boekverkooper*.

GRONINGEN, 6 October 1849.

. Getrouwd:

T. G. TOXOPEUS
en
A. L. HOEKSEMA,
van *'t Zandt*.

Bij APPINGEDAM, 4 October 1849.

. Getrouwd:

J. WIERINGA,
Bleeker buiten de Apoort,
met
H. H. KOOPMAN,
van *Hoogkerk*.

GRONINGEN, 7 October 1849.

. Het behaagde den Almagtigen, heden tot zich te roepen, tot bittere droefheid van mij en mijne Kinderen, mijn' hartelijk geliefden Zoon J. L. TAPPER, in den ouderdom van ruim 36 jaren en sedert 1837 *Med. et Art. Obst. Dr. alhier.*

Verzoekende zijne en mijne Vrienden, deze algemeene als bijzondere kennisgeving te willen beschouwen.

BAFLO, 1 October 1849. — L. W. TAPPER, *Med. Pract.*

. Het DOCHTERTJE, ons voor acht dagen door Gods goedheid geschonken, werd ons heden weder ontnomen.

C. J. J. LODER.
T. J. LODER—HESSE.

SCHEEMDA, 5 October 1849.

. Heden nacht overleed, na eene ziekte van tien dagen, onze geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader G. H. HAVERBULT, *oud-Scheepskapitein*, in den hoogen ouderdom van ruim 81 jaren.

GRONINGEN, 6 October 1849. — A. BENEDICTUS. Uit aller naam.

. Na eene kortstondige ziekte van eenige weken overleed heden nacht onze oudste Dochter JANTJE, in den ouderdom van ruim 38 jaren, tot bittere droefheid van hare Ouders en Zusters.

B. WOLTERS.
H. WOLTERS,
geb. GERBER.

GRONINGEN, 8 October 1849.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.